

RODOLJUB.

Glasiló „Slovenskega društva“ v Ljubljani.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca (ali če je na ta dan praznik, dan poprej) ter stane 70 kr. na leto. — Članom „Slovenskega društva“ pošilja se list brezplačno. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 8 kr., če se enkrat tiska; 12 kr. če se dvakrat, in 15. kr. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Národní Tiskárni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“ ali pa odboru „Slovenskega društva“ v Ljubljani. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

22. štev.

V Ljubljani, dne 17. novembra 1894.

IV. leto.

Izjava.

V številki z dne 15. septembra t. l. objavili smo dopis, v katerem se žali čast gospoda c. in kr. nadporočnika v pok. in župana Otmarja Sever-ja v Kostanjevici.

Ker smo se prepričali, da so trditve tega dopisa popolnoma neosnovane in ker nam ni na tem, da bi koga neopravičeno žalili, izrekamo svoje obžalovanje, da je navedeni dopis prišel v naš list.

Odgovorno uredništvo „Rodoljuba“.

Vse one častite p. n. naročnike, kateri so z naročnino na dolgu, opozarjamo uljudno, da nam blagovolé isto uposlata, ker drugače jim bode list ustavljen.

Upravništvo „Rodoljuba“.

Shod zaupnih mož v Ljubljani.

Zadnja leta so na Kranjskem zavladae kaj čudne razmere, iz katerih utegne za našo narodno stvar nastati velika škoda.

Odkar smo se kranjski Slovenci obudili k narodni zavednosti in smo spoznali potrebo, zagotoviti si narodni

obstanek in napredek s tem, da priborimo svojemu jeziku v vsem javnem življenju pristoječo mu veljavo, smo po pravici zmatrali Nemca za najhujšega svojega nasprotnika. Tekom stoletij so bili Nemci sebi in svojemu jeziku zagotovili v naši deželi neko prednost, do katere sicer nimajo nobene pravice, katero pa skušajo vzdržati za vsako ceno, nađejaje se, da nas naposled vender podjarmijo in ali preženejo z našega sveta ali pa prelevijo v Nemce, da bi jim potem bila odprta pot k morju.

To nemško gospodstvo, ovirajoče naš gospodarski in duševni razvoj v največji meri, smo s svojo žilavostjo in vstrajnostjo nekoliko zajezili, a zato še nikakor ne moremo reči, da smo se oteli vsake nevarnosti. Nemštvo zavzema še vedno prvo mesto v naši deželi in pritiska na nas z vso velikansko svojo močjo, sedaj še tembolj, ker nam je vlada očitno nasprotna in gre Nemcem na roko, kjerkoli more.

Dokler smo bili v tem odporu jedini, ni se nam bilo posebno bati. Slovenska stranka na Kranjskem je s svojo jedinstvo odbila najhujše naskoke nemških nasprotnikov in prevladala sila težavne ovire. Zadnja leta

LISTEK.

Potočnica.

Na zelenem travniku blizu vasi je rastle potočnica. Saj jo tako poznate! Njeno cvetje je sinje kakor nebo, in njeni listi so podolgasto suličasti. Veselo je dvigala svojo lepo glavico kvišku. Mimo nje je žuborel bister potoček, v katerem so plavale sëm ter tja hitre ribice. Dobro se je godilo potočnici. Ves dan ji je sijalo ljubo solnčece, in suše tudi nikdar ni trpela, saj jo je mimo nje žuboreči potok vedno napajal s svojo kreplilno vodico.

Po travniku so letale lastavice. Potočnica je rada gledala te urne ptičice. Dvigale so se kvišku proti belim oblakom, potem pa se spuščale k tlam ter švigale nad cveticami, iskaje muh, metuljkov in drugih mrčesov.

Jedna lastavica pa je kaj rada letala okoli potočnice. Skoro vsak dan je priletela k njej. Tako sta se seznanili in postali prijateljici.

„Lastavica, lahkokrila ptičica“, dejala je dostikrat potočnica, „kako urno ti švigaš po zraku. Kako si ti

srečna! Jaz pa moram tukaj stati zmerom na jednom in istem mestu, niti za jeden korak se ne morem oddaljiti od tod.“

„Res je, kar praviš“, odgovori ptica. „Jaz moram letati ves dan, da nalovim živeža sebi in svojim mladim. Glej, tebi pa ni treba skrbeti za živež, ti ga najdeš vedno v zemlji.“

„A rajši bi vender bila ptica kakor cvetlica“, pravi zopet nezadovoljna potočnica. „Kaka radost mora biti, če dvigaš visoko v sinji zrak ter pod seboj vidiš zemljo.“

„V tem si pravo pogodila. A ne žaluj mi, potočnica. Ker tebi ni mogoče gledati zemeljske lepote, hočem ti jo popisati, da se boš tudi ti veselila z menoj.“

Lastavica je letela dan za dnevom k svoji prijateljici na travnik ter ji pripovedovala o lepoti zemlje; pripovedovala ji je o toplejših južnih krajih, kjer nikdar ne pada sneg, kjer je zmerom pomlad in leto. Pravila ji je o ondótnih cveticah in o rastlinah sploh, ki so mnogo večje od tukajšnjih; pravila ji je o globokem morju, čez katero morajo leteti tja v gorko Afriko.

je pa zašlo vse rakovo pot, odkar se je v nekdanj edino in složno stranko zanesel prepri.

V času, ko smo bili jedini in složni, smo hodili vsi pod jedno zastavo, pod zastavo slovenske narodnosti. Sedaj pa to ni več. Mej duhovščino se je zanesel nov, tuj duh, tam od nemškega Gradca, in ta duh je zastupil vse naše javno življenje.

Duhovščina se je odcepila od narodne stranke in za seboj je potegnila vse svoje prijatelje ter z njimi vred ustanovila novo stranko, ki se imenuje „katoliško-konservativna stranka“.

Ta stranka je pred dvema leti priredila v Ljubljani poseben katolišk shod in na tem shodu glasno in jasno povedala, da jej ni za narodnost nič, da je narodnost postranska stvar in da je slab katoličan, da je malikovalec, kdor ljubi svoj narod, svoj jezik in svojo domovino.

Od tega shoda sèm nastal je na Kranjskem srđit boj in nekdanj edina narodna stranka se je razcepila v več manjših strank, katerih vsaka je hodila svoja pota.

Da je to velika nesreča za ves narod, to vemo že davno vsi, to čutimo vsi, katerim je sploh še kaj za obstanek slovenskega naroda. Vlada pritiska na nas s podvojeno silo, Nemci in Italijani nas tlačijo, da jedva še dihamo, katoliško-konservativna stranka pa hodi za njimi

čez drn in strn, se pajdaši z njimi in se bori z njimi zoper rodne svoje brate.

Tako ne more dalje iti, so si rekli vsi pošteni slovenski rodoljubi. Kar nas je, ki še ljubimo svoj narod in svoj jezik, kar nas je, ki še nismo postali brezdomovinski izdajalci, združimo se na skupno delo, zoper tuje napadnike in domače kukavice. Zberimo se na shod in določimo, kako bomo jedino in skupno delovali za blagor našega naroda.

Ta misel je padla na rodovitna tla in dne 27. t. m. se snidejo v Ljubljani možje z vseh strani slovenskega naroda, da se dogovoré, kaj in kako je delovati v bližnji bodočnosti za obrambo naših narodnih pravic. Na shodu bodo zastopane vse stranke, izvzemši katoliško-konservativno, ki je bila izjavila koj, ko se je sprožila ta misel, da nima nič opraviti na shodu, kjer gre za narodnostne reči, ker jej za narodnost ni nič.

Tako smo zdaj na jasnem. Ako bo Bog blagoslovil shod, zjedini se bodo na njem vsi pošteni slovenski rodoljubi in se združili v jedno jedino veliko, narodno stranko, ki se bo za narodni in gospodarski blagor vsega slovenskega naroda borila zoper vse naše tuje nasprotnike in zoper domače izdajalce. Naprej zastava Slave!

Gospodarske zadruga.

Gospodarska društva so za Slovence silno važna, toda imamo jih vse premalo, in kar jih imamo, niso še v nikaki zvezi. Med vsemi avstrijskimi narodi so bili Čehi prvi, ki so začeli snovati gospodarske zadruga. Oni so se že več kakor pred 100 leti ravnali po dobrem razlaganju sanj egiptovskega Jožefa, da za sedmimi dobrimi letinami pride sedem slabih, da je torej v dobrih

časih treba hraniti in zalagati za slabe čase. Zato so Čehi že v prejšnjem stoletju imeli veliko skupnih žitnih shramb, napravljenih od vseh kmetov v posameznih vaseh in trgih. V te shrambe, katere so založnice imenovali, devali so ob žetvi nekaj semena, da so imeli za prihodnjo setev dovolj zaloge. Tega založenega žita jim je pa navadno preostajalo, tako, da so ga prodajali. Imeli so

Tako je lastavica ves dan kratkočasila potočnico. Kedar se je zmračilo, poslovila se je ptica ter šla v svoje gnezdo počivat. Tiho je postalo in mirno. Potočnica pa še ni spala; takrat se je oglasil bistri potok ter ji pripovedoval marsikatero mično pravljico. Prinašal ji je tudi vsak večer srčnih pozdravov od njenih sestic, mimo katerih je hitel. Ob sladkem žuborenju potoka je zadremala cvetka. Obdajale so jo prelepe sanje. Sanjala je, da je lastavica in ne več cvetlica, in da leti v južne kraje. O, kako se je vsemu čudila. Vse lepše in krasnejše je bilo ondi. Videla je sinje morje, po katerem jadrajo hitre ladije; govorila je z ondotnimi cveticami, ki imajo lepšo obleko od naših; videla je bistranogo gazelo in urnega znoja, kako sta hitela po peščeni puščavi, ki se imenuje Sahara.

Videla je tudi ondotne ljudi, kateri se zovejo zamorci ter imajo tako črno kožo kakor ogleenje.

Drugo jutro so jo vzbudili solnčni žarki. In ko je k njej priletela lastavica, pravila ji je o svojih lepih sanjah. Dva meseca sta minila v veselju. Poletje je teklo

svojemu koncu. Solnce ni več pripekalo tako gorško, in vetrovi so postajali hladnejši.

„Ljuba potočnica!“ rekla je nekega dne lastavica. „Jesen je tu. Doba ločitve je prišla. Toliko časa sva živeli veseli, a zmerom ne more to biti. Jutri se zberemo na vaškem zvoniku ter se odpravimo na daljno pot.“

Prestrašila se je teh besed uboga potočnica. Na jesen in ločitev niti mislila ni.

„O, jaz vem, lastavica, da ti srce hrepeni na jug. Kako srečna si vender ti! Jaz pa ostanem tukaj; izginem kakor rumeno listje v gozdu.“ Tako je rekla cvetka ter od žalosti povescila svoje lepo cvetje.

„Predno odletimo, prišla bom k tebi,“ reče ptica ter odleti. Teško ji je bilo pri srcu. Tudi potočnica ni bila več vesela. Spoznala je, da bo skoro vsemu veselju konec. Ko je temna noč zakrila zemljo, cvetka od nepokoja ni mogla zaspati. Tožila je potoku svojo bridkost.

„Tudi jaz žalujem,“ odgovoril ji je potok. „Kmalu pride doba, ko se čez me razprostre ledena odeja. Stokal bom pod njo, a zaman!“

zdaj žita in denarja; slednjega so začeli posojevati in tako so iz prvotnih žitnih zalog nastale denarne zaloge, denarne posojilnice. In večina najstarejših in najbogatejših čeških posojilnic je nastalo na ta način. Slovenci se nismo tako zgodaj zavedeli; na gospodarskem polji začeli smo se le polagoma združevati. Kar imamo v tej zadevi že iz prejšnjega stoletja, to je 127 let stara c. kr. kmetijska družba za Kranjsko in stara kranjska hranilnica v Ljubljani, ki je bila osnovana še-le v tem stoletju, in bila prvotno v rokah kranjskih Slovencev, a je polagoma prišla v roke kranjskih Nemcev, ali kako bi že imenovali kranjsko denarno aristokracijo. Vse drugo, kar so storili Slovenci na polji gospodarskega združevanja, je še-le iz najnovejšega časa. Tu sèm smemo prištevati vse gospodarske zadrug, kar jih imamo, namreč posojilnice, hranilnice, kmetijske podružnice, razne zadrug, kakor sadjarske, vinarske, sirarske, mlekarke, lesne zadrug, konsumna društva, stanovanjske zadrug i. t. d. (Obrtnih zadrug pa tukaj nimamo v mislih — te ne spadajo v vrsto gospodarskih zadrug, kajti zanje so se izdali posebni zakoni.) O hranilnicah (šparkasah) nam tudi ni govoriti; kajti za te veljajo vsi drugi zakoni, kakor za gospodarske zadrug.

Kmetijska društva (glavna in njih podružnice) bi se pač smela h gospodarskim zadrugam po svojem bistvu in svojih smotrih prištevati, toda z ozirom na zakone, katerim so podvržene, spadajo k društvom, katera so osnovana v smislu društvene postave od l. 1867. O teh itak nam ni treba govoriti, dasi imamo samo na Kranjskem blizu 70 kmetijskih podružnic, katere pa izvrstno vodi glavni odbor v Ljubljani. Kratko besedo bi radi spregovorili o pridobitnih in gospodarskih zadrugah, katere so se po Slovenskem osnovala in se bodo še osnovala na podlagi združne postave od 9. aprila 1893. Na temelju tega zakona se namreč ne snujejo samo denarne posojilnice, ampak tudi združne založnice surovih pridelkov, konsumne (živežne), stanovanjske zadrug in dr.

Do polnoči sta se pogovarjala. Potem pa je potočnica zadremala od samega truda. Zdajci jo zbudé človeški glasovi. Ko izpregleda, vidi v sinjem jutranjem mraku pet ljudij. Bili so možje. Na rami so nosili nekaj čudnega, česar še potočnica videla ni. Imelo je dolgo leseno toporišče, na koncu pa dolg zakrivljen nož. — Bila je kosa, in možje so bili kosci.

„Pri potoku bomo začeli“, pravi jeden. Nato se postavijo v jedno vrsto, drug od drugega nekaj korakov ter začno kositi. Sedaj še-le je potočnica spoznala, kaj to pomeni. Vztrepetala je po vsem životu smrtnega strahu. Čez nekoliko je bil že kosec pri njej. „Šk!“ naredila je njegova smrtonosna kosa, in potočnica je ležala na zemlji. Izgubila je zavest; še-le blagodejni solnčni žarki jo zbudé iz nezavesti. Svojega nežnega cvetja ni mogla več povzdigniti; moči so ji ginile. Spomnila se je lastavice. Bila je ravno proti zvoniku obrnjena. Videla je, kako se zbirale ter veselo letale okrog zvonika. Ni dolgo čakala, ko prileti njena prijateljica.

Kako se je prestrašila lastavica, videč ves travnik

Prve vrste zadrug, namreč posojilnic, je že veliko po Slovenskem, blizu 70 in večinoma dobro vspevajo; druge, tretje in četrte vrste jih je pa še malo, in morda še te niso vse od kraja osnovane na temelju baš navedene postave, in torej so le po svojem bistvu in ne po zakonu gospodarske zadrug. Zakaj imamo Slovenci toliko denarnih zadrug, in drugih gospodarskih zadrug le malo? Poglavitni vzrok je pač ta, ker je denar tako rekoč najljubše in najdražje blago, ker je poglavitni živež, ker je pač vladar sveta. Drugi vzrok je pa ta, ker imajo slovenske posojilnice že veliko let varuha, imajo očeta, ki jim dá življenje, in varuje njih rast. Ta varuh in oče je društvo v Celji z imenom „Zveza slovenskih posojilnic“, društvo, katero poučuje vse posojilnice brez izjeme in nadzoruje delovanje vseh teh denarnih zavodov, kateri se jej le pridružiti hočejo. — Kakor je torej veliko, in to dobro delujočih denarnih zadrug po Slovenskem, tako bi želeli, da se še veliko pravih gospodarskih zadrug po Slovenskem osnuje, namreč sadjarskih, vinarskih, vinogradskih, mlekarških, sirarskih, lesnih, živežnih, stanovanjskih zadrug. Nekaj takih zadrug imamo že; n. pr. na Gorenjskem in že na Notranjskem tudi so sirarske zadrug, na Krasu, Goriškem; v Istri so vinarske zadrug, okoli Trsta in v Ljubljani živežne zadrug, na Vipavskem sadjarske zadrug, v Ljubljani je bila mlekarška zadruga, pri sv. Lovrencu na koroški železnici je gospodarsko društvo, ki pospešuje lesno trgovino, v tržaški okoli je menda več društev s splošnim imenom gospodarsko društvo, n. pr. v Skednju; v Ljubljani so snovali stanovanjske zadrug. Toda v občé imamo teh in sličnih zadrug vse premalo. Koliko bi potrebovali sadjarskih zadrug za pospeševanje tako imenitne sadjereje, osobito za kupovanje in prodajo sadja! Koliko lepega sadja raste po Slovenskem, sadje naj bi od sadjerejev najprvo zadrug sprejemale in ga potlej one izpečavale in v daljni svet pošiljale. — Za napravo novih vinogradov naj bi se osnovala zadrug vinogradnikov, ki bi bile na pomoč vinogradnikom na razne načine, n. pr.

porazen. Zletela je tja k potoku, a potočnica ni bilo nikjer. Sedla je na obrežje potoka ter klicala cvetlico, rekoč: „Cvetka moja, kje si vender?“

„Tu ležim, tu, lastavica!“ odgovorila je s slabim glasom cvetka. Kako je že bila izpremenjena! Cvetje je obledelo in perje osehlo.

„Cvetka, cvetka!“ vzkliknila je ptičica ter nagnila glavico k umirajoči cvetlici.

„Moje življenje je končano, lastavica!“ šepetala je potočnica. „Spominjaj se včasih mene, ko bodeš letala in gostolela po južnih, toplih krajih.“

„Ne bom te pozabila, potočnica!“ odgovori žalostno lastavica ter poljubi cvetko na velo cvetje; potem pa sfrči proti zvoniku. Kmalu nato čuje potočnica glasni vrisk drobnih ptičic. Lastavice so se dvignile, obletele zvonik, potem pa pohitele proti jugu. Vse to je videla potočnica.

Zadnjikrat je vztrepetala, in ležala je mrtva.

J. Freuensfeld.

da jim trte, cepiče in denarje preskrbujejo, ali vsaj posredujejo s tem, da bi za nje delale prošnje za brezobrestna posojila na državo, dežele, hranilnice i. t. d. Kjer pa raste ali bode rastlo veliko vina, ondi bi bilo treba vinarske zadruge, kjer bi imeli skupne kleti vsi vinorejci, kateri bi se k tej zadrugi pridružili. Baš z umnim kletarstvom bi se naša vina silno izboljšala. Enako, kakor te zadruge, koristne so zadruge tudi za druge surove pridelke; v Savinjski dolini in za Dravo na Pohorji in drugod bi bile lesne zadruge na pravem mestu.

Ali kedar se bode več teh pravih gospodarskih združug osnovalo, ali boljše rečeno, da bi se jih več ustanovilo, treba bi bilo, da se te gospodarske zadruge tako v neko društvo zjedinijo, kakor so se slovenske posojilnice združile v prej omenjeno „Zvezo slovenskih posojilnic“, ki kaj uspešno deluje. Taka „Zveza slovenskih gospodarskih društev“ bi enako delovala, kakor „Zveza slo-

venskih posojilnic“. Vspodbujala bi slovensko občinstvo, da snuje take zadruge, razlagala bi uporabo združnega zakona (9. aprila 1873) za gospodarske zadruge, izdala za nje uzorna pravila, prišla na dan z letopisom, kakor to stori „Zveza slovenskih posojilnic“, prirejala letne občne zборе i. t. d.

S tem bi se v materijelnem oziru Slovenci kolikor toliko opomogli in tudi se znebili odvisnosti tujih trgovcev, večkrat judovskih barantavcev. Ker se namreč Slovenci vse premalo pečajo s kupovanjem deželnih pridelkov, sadja, vina, lesa, prišla je ta kupčija vse preveč v neslovenske roke. Potlej bi pa gospodarske zadruge morebiti velik del te trgovine prevzele. Na noge torej, domoljubi slovenski, snujete raznovrstne gospodarske zadruge in postavite jih pod pokroviteljstvo novega društva pod „Zvezo slovenskih gospodarskih združug“.

Politični pregled.

Naš državni zbor bo samo še do dne 12. decembra zboroval, potem pa pojdejo poslanci na počitnice, ki bodo trajale do dne 6. februarja. V teh tednih, kar zboruje državni zbor, ni storil ničesar splošno-koristnega. Opravil je sicer nekatere stvari, a te so brez pomena. Te neplodovitosti je kriva koalicija. Ta je podobna trem lisicam, ki so se združile, da bi iz nastavljene pasti odnesle, kar se jim je nastavilo, pa nobena neče storiti prvega koraka, druga sili drugo, naj gre prva v past in tako so vse tri brez hrane. Tako je tudi s koalicijo in nje prvo in najsvetejšo nalogo, z volilno reformo. Vlada je končno izdelala nekak načrt za premembo sedanjega krivičnega volilnega reda, a prostovoljno tega ni storila, nego ker je to cesar odločno zahteval. Vlada predlaga, naj se dá obrtniškimi delavcem volilna pravica, a tako, da bodo ti delavci, ki morajo biti vsaj tri leta člani kake bolniške blagajnice, volili svoje zastopnike v posebne delavske zbornice, katere bi potem volile vseh 23 državnih poslancev. Ta načrt nikakor ne more zadovoljiti delavcev, niti sploh nobenega pravičnega človeka. Če se torej uveljavi, tako s tem še nikakor ne bo končan boj za splošno, jednako in neposredno volilno pravico, ampak vnel se bo le še s hujšo silo. Sicer pa ni dosti upanja, da zadobi ta načrt veljavo. Poljski poslanci se mu zoperstavljajo z brezobzirno odločnostjo in nečejo odnehati. Če jih vlada ne pregovori, bo morala ali sama odstopiti, ali pa razpustiti državni zbor. — Sredi meseca decembra se skličejo **deželni zbori**, katerih zasedanje bo trajalo do konca meseca januarja. V nekaterih deželnih zborih se pričakujejo prav

hude razprave. — Smrt ruskega carja je prouzročila, da se ves svet zanima za **Rusijo**. Kakšen bo novi car Nikolaj II.? Nemci upajo, da jim bo naklonjen, in da ne bo maral Slovanov in Francozov, kakor njegov oče, a dokazov, da bo novi car tako postopal, ni nič. Narobe, kar je car Nikolaj storil tekom teh dnij, odkar je vladar Rusije, vse kaže, da se bo držal načel rajnega svojega očeta, ki se je s ponosom imenoval kmetskega carja. Pogreb umrlega carja je bil presijajen in tako veličasten, da ga ni mogoče popisati. — Mimo Rusije obujajo največjo pozornost dogodbe v **Nemčiji**. Odstopila sta prva ministra nemškega cesarja in njima so sledili še nekateri drugi, na krmilo pa so prišli novi možje, katerim je namen, z vsemi sredstvi udušiti gibanje socijalistov in drugih prekucuhov. — K temu so nemške kroge vzpodbodle tudi razmere v **Belgiji**. Tam je bilo pri zadnjih volitvah voljenih v državni zbor več socijalistov. Ti nečejo kralju obljubiti zvestobe, nego hočejo celo predlagati, naj se kralj odstavi, dežela pa proglasi za republiko. — Kaj takega se utegne zgoditi tudi v **Norveški**, kjer so pri volitvah v državni zastop zmagali republikanci. — **Francoska** ima velike homatije s prebivalci otoka Madagaškega. Ta otok spada mej francoska posestva, a prebivalci nečejo pripoznati francoske nadvlade, vsled česar je nastala vojna. — Tudi vojna v daljni Aziji mej **Japonsko in Kitajsko** še ni dognana. Kitajci so popolnoma pobiti in prosijo miru. — V **Zedinjenih državah ameriških** so bile minoli teden volitve v posamične državne zastope. Zmagala je stranka bogatašev.

Dopisi.

Iz Ilirske Bistrice 10. novembra [Izv. dop.] (Po deželnozborski volitvi.) Kakor se silni vihar na morju zaganja z vsemi svojimi močmi proti čvrsti oklopnjači, a ta ostane nepremagljiva in kljubuje še večjim njegovim pritiskom ter končno doseže svoj cilj, tako smo tudi mi ostali nepremagljivi vzlic vsemu nesramnemu hujskanju in vzlic podlim sredstvom, katera je rabil vodja naših nasprotnikov. Ne dá se izreči z besedami, niti popisati s peresom, kako se je zadnje dni delovalo vse zoper nas po noči in po dnevi in hujskalo nevedno ljudstvo. — Res je, boj je bil trd, a tem sijajnejša zmaga, naš kandidat je bil, kakor že znano, izvoljen z 69 glasovi proti 38. Ko se nam je brzojavilo in poročalo rečenega dne o sijajni pobedi, raznesla se je bliskoma vesela novica po Bistrici in Trnovem, vsakemu je sijala z obličja neka radost in oduševljenost. Komaj je črni mrak mogočno razširil svoja krila po zemlji, že so nekateri mladeniči jeli napravljati grmade, a pozneje prižigati kresove, ki bi naj naznanjevali s svojim veličanstvenim plamenom na daleč in široko, da praznujemo redko slavnost. Kaj lepo se je razlegalo po tihotni okolici tudi pokanje topičev, pušek in samokresov. Da postane slovesnost še lepša, uprizorili so domači fantje lepo bakljado in godbo na čelu s svetlečim se napisom: „Živela napredna stranka!“ in s trobojnicami, med tem se je nosila prelepa Sokolska zastava bivšega nekdanj Sokola v Il. Bistrici. Cela povorka se je pomikala v lepem redu naprej napotivši se na postajo, kjer je na ta slovesen način vsprejela g. Janka Rahneta, c. kr. notarja, ki je

zastopal kot volilni mož Il. Bistrice. — Ko je pa hitri hlapon prižvižgal in se zaustavil, zadoneli so urnebesni „Živio-klici“ na pozdrav našega volilnega moža in „Slava“-klici novoizvoljenemu dež. poslancu. Oglasili so se po širni dolini gromoviti strelji. To pa je silno razkačilo našega kaplana Rudolfa, ki je tudi došel s tem vlakom kot volilni mož nasprotne stranke. Prebledeviši od togote pristopil je bližje ter jel psovati mirnostoječe fante z „brezverci“ in nesramnimi „pobalini“. V odgovor je izustil neki izobraženi mladenič „Peribant klerikalci“, (kar znači: „propali so klerikalci.“) To pa je pozneje hudomušni kaplan v „Slovenca“ izprevrgel v „Pereant klerikalci.“ — Potem so se mirno pomikali skozi Trnovo, kjer so se zaustavili pred hišo Trnovskega župana gosp. Urbančiča ter še jedenkrat ponovili vesele vzklike. Hiše, mimo katerih so šli, bile so prav lepo razsvetljene, posebno pa ona g. J. Valenčiča s velikim svetlečim se napisom „Živeli naprednjaki!“ Našemu kaplanu je vsak dobro došel, samo da je njegovih političnih načel, mnogim njegovih pristašev ni nič ne za Boga ne za vero in vender jim je najboljši prijatelj. Neki mladi gospodarček ki je ob kat. shodu v Trnovem spremljal z brlizganjem govoreček g. kaplana, preskočil je sedaj kot renegat na njegovo stran, ker mu je obečal zanesljivo pomoč iz materijelnih stisk, vzel ga je z veseljem pod svoj barjak in uvrstil ga med svoje agitatorje. No, žal, za sedaj mu je vse spodletelo. Mi smo se vender le skazali vrlimi naprednjaki in ponosno moremo reči: „Živela naša zavedna Notranjska! Zmaga je naša!“

Slovenske in slovanske vesti.

(Slovenski poslanci v državnem zboru.) Slovenski poslanci so bili zadnje dni prav marljivi, sevéda ne tisti, ki so zbrani okolu grofa Hohenwarta, ampak neodvisni poslanci. Največ opravil jim je dalo vprašanje o ravnopravnosti na Primorskem. Vsled pritiska Lahov in Neuncev je vlada svojo naredbo preklicala. Hohenwartovci bi bili to lahko preprečili, ko bi bili zagrozili, da izstopijo iz koalicije, če se ne izvede ravnopravnost, a to jim še na misel ni prišlo. Vlada bi bila gotovo preklicala celo naredbo, da je niso neodvisni slovenski in hrvatski poslanci trdo prijeli. Poslancem grof Alfred Coronini, Spinčić, dr. Gregorec, dr. Gregorčič, dr. Ferjančič, Nabergoj i. t. d. gre vsa čast, izmej koalirancev pa, izvemši Kluna, nobenemu, najmanj pa Povšetu in Vošnjaku, ki sta igrala kaj žalostno vlogo. Slovenski neodvisni poslanci so tudi gledé drugih vprašanj delovali prav marljivo. Poslanec dr. Ferjančič je govoril pri razpravi o kazenskem zakonu in se pri razpravi o skrajšanem obravnavanju novega pravnega reda potegnil za jezikovno ravnopravnost pri sodiščih. Vrh tega so Spinčić, grof

Coronini, dr. Gregorčič, dr. Laginja, dr. Ferjančič, Kušar, Nabergoj in dr. Gregorec zaradi več stvari vlado interpelirali.

(Poslanec dolenskih mest gosp. Fran Šuklje,) ki je za to, da je verno služboval vladi, ne meneč se za koristi slovenskega naroda, postal dvorni svetnik in dobil mastno službo, se odpove sredi prihodnjega meseca poslanstvu. Kar je hotel, je dosegel, čemu bi delal napoto drugim. Te dni je dvorni svetnik Šuklje potoval po Dolenskem in ponujal kot svojega naslednika ribniškega sodnika Višnikarja. Klerikalci postavijo sevéda svojega kandidata.

(Strokovna šola za lesno obrt.) Na Ljubljanski strokovni šoli za lesno obrt se uvede bodočo spomlad tečaj za pletenje košaric in je imenovan delovodjo gosp. Jožef Baran iz Sobjeslava na Češkem.

(Zloraba lece pred sodiščem.) Gospod Alojzij Rudolf, kaplan v Trnovem na Notranjskem, je znan kot jeden izmej najstrastnejših agitatorjev „katoliško-konservativne“ stranke in tudi pri zadnji deželnozborski volitvi

si je zopet vsaj v očeh svojih somišljenikov pridobil obilo slave. Manj slaven pa je bil njegov nastop pred c. kr. deželnim sodiščem v Ljubljani dne 2. t. m., kjer se je pokazalo, da je gosp. Rudolf sila malo izbirčen gledé svojih agitacijskih sredstev, mnogo manj, nego bi bilo dostojno za katoliškega duhovnika. Obsojen je bil namreč ta gospod kaplan na 100 gld. globe, oziroma 20 dni zapora, vsled obtožbe župana Trnovskega, gospoda Ivana Urbančiča (po zastopniku g. dr. K. Trillerju), ker je zasebnega obtožitelja psoval raz leco za „brezbožnika“ brez najmanjšega povoda in menda zgolj zaradi tega, ker ga gospod župan v svoji trmi ne pripozna za svojega političnega boga ter hodi svojo staro slovensko pot. Zuačilno je posebno to, da je bil gosp. kaplan Rudolf že lani obsojen na 10 gld. globe, ker je istega župana imenoval „brezverca“, da pa niti tačas, niti sedaj (zagovarjal ga je dr. J. Šušteršič) ni znal navesti najmanjšega slučaja, s katerim naj bi se bil gospod župan Urbančič pregrešil zoper svoje verske in krščanske dolžnosti. Pač, povedal je, da je županstvo žalilo duhovski stan s tem, ker je vročilo gospodu kaplanu neko vabilo tačas — ko je pridigo študiral! . . . Hkrati pa se je izgovarjal s tem, da pri besedi „brezbožnik“ ni mislil na župana, ampak na — občinskega slugo! Vse priče pa so pod prisego potrdile, da je bilo očitanje čisto jasno naperjeno na tožčega župana in nikogar drugega. Taki so ti novodobni rešitelji vere!

(Tako je prav!) Občinski zastop nekdanj najbolj nemškutarskega spodnještajerskega trga Šoštanja je pred kratkim soglasno sklenil, dopisovati odslej vsem c. kr. uradom jedino le v slovenskem jeziku in od vseh teh c. kr. uradov zahtevati, naj mu slovenski dopisujejo.

(Odvajanje vode.) Komisijonalne obravnave za napravo vodnih požiralnikov v kočevski in ribniški dolini v zmislu deželnega zakona z dne 12. julija t. l. se bodo vršile dne 3., 4., 5. in 6. decembra. Dotične načrte si lahko vsakdo ogleda v občinskem uradu v Kočevju.

(Občinska volitev v Trziču) se je zvršila tako, da ima sedaj v odboru opozicijska stranka tretjino. Čujemo pa, da se pritoži zoper volitev, ker so se vršile nepravilnosti, vsled katerih je propadla v drugem in tretjem razredu za malo glasov.

(Podkovska šola v Ljubljani.) Novo šolsko leto na podkovski šoli ljubljanski se prične 1. dne januarija 1895. leta. S poukom v podkovstvu je združen tudi nauk o ogledovanji živine in mesa. Kdor želi vzprejet biti v podkovsko šolo, mora se izkazati: 1. s spričevalom, da se je pri kakem kovači izučil za kovaškega pomočnika; 2. z domovinskim listom; 3. s spričevalom svojega župnika ali župana, da je poštenega vedenja, in 4. da zna brati in pisati slovenski. Ubožni učenci morejo dobiti tudi štipendije po 60, oziroma 50 forintov. Prosilci za štipendije imajo predložiti: 1. ubožni list, 2. spričevalo o poštemem vedenju, in 3. potrdilo, da so delali uže dve leti za kovaške pomočnike. Prošnje z le-timi spričevali imajo poslati vsaj do 15. decembra glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani. Šola traja do konca junija 1895. leta. Kdor dobro prebije preskušnjo, more

po postavi iz 1873. leta dobiti patent podkovskega mojstra, ker sedaj ne more nihče brez preskušnje postati kovaški mojster. Nauk v šoli je brezplačen, vsak učenec si ima za šolski čas skrbeti le za živež in stanovanje ter za potrebne šolske knjige. Stanovanje dobodo učenci za majhno plačo o šolski hiši. Učenci naj se oglase vsaj dva dni pred šolskim začetkom v podkovski šoli na spodnjih Poljanah. Ker je po slovenskih deželah še zmerom premalo v podkovstvu izučenih kovačev in zdravnikov kopitnih boleznij, pa tudi premalo izurjenih oglednikov živinskih in mesovnih, zatorej naj bi skrbela županstva, da dobode vsaka občina vsaj po enega dobrega kovača in živinskega in mesovnega oglednika. — Skušnje na tukajšnji podkovski šoli se bodo vršile dne 27. in 28. decembra t. l., in sicer: 27. decembra skušnja iz podkovstva za kovače, kateri niso obiskovali podkovske šole 28. decembra pa za učence podkovske šole iz podkovstva in ogledovanje klavne živine in mesa. Kovači, kateri hočejo delati to skušnjo, naj se oglase pri vodstvu do 15. dne decembra t. l.

(Ravnopravnost na Primorskem.) Govorili smo že o zadnjih homatijah na Primorskem. Pravosodno ministerstvo je bilo zaukazalo, naj se vsaj deloma izvedejo pri sodiščih na Primorskem veljavni zakoni gledé ravnopravnosti. To pa je bilo Italijanom zoper voljo. Lahki so se navadili zmatrati Slovence in Hrvate na Primorskem za brezpravno paro, katera naj Boga hvali, da sme sploh živeti, ki pa nima prav nikakih pravic. V tej misli jih je potrdilo vladno ravnanje s Slovani. Kaj čuda, da so se rečeni ministerski naredbi uprli z vso silo in uprizorili pravo pravcato revolucijo. V Pragi je vlada za veliko neznatnejše dogodbe razglasila izjemno stanje in izjemna sodišča so celo vrsto mladih ljudi na ostre kazni obsodila. Na Primorskem pa je vlada postopala povsem drugače. Ne samo, da ni ničesar storila, da kaznuje po zaslužnosti predrzne puntarje, ki škilijo vedno čez mejo, celo svojo naredbo je deloma preklicala. Lahki so se puntali v Piranu, v Kopru in v Balah, drugod pa so prirejali demonstracije, kličeč slava laškemu kralju, naposled pa so se še laški župani iz Istre zbrali v Trstu in demonstrovali zoper vlado in Slovence. Da se je stvar tako na slabo obrnila, da je vlada odnehala in ugodila želji očitnih puntarjev, tega so največ krivi slovenski poslanci, kar jih je zbranih okolu Hohenwarta, ker niso izpolnili svojo dolžnost. Ali pa je Avstriji na čast postopanje vlade, to naj vsakdo sam presodi.

(Kranjska kmetijska družba) je sklicala na dan 29. t. m. izreden občni zbor v Mokronogu. Razpravljalo se bo o zelo važnem vprašanju, namreč o vpeljavi sladkorne pese in sladkorne obrti na Dolenjskem. Zbora se smejo udeležiti tudi nedružabniki.

(Demonstracije v Trstu.) Tržaški Slovenci so v sila žalostnem položaji. Laška preširnost ne pozna nobene meje. Lahki niso zadovoljni s tem, da imajo vse pravice, Slovenci pa nobenih, še sramoté naše rojake na nečuvnen način in jih izzivljejo uprav nesramno. Naposled so se tudi tržaški Slovenci naveličali svoje potrpežljivosti. V ponedeljek, ko so Lahki v mestni palači napadali spet

Slovence, se je zbralo pred palačo kakih 600 Slovencev, ki so na laška izzivanja odgovarjali z „Živeli Slovenci!“, „Živela Avstrija!“, „Živio Franc Jožef!“. Lahki so kričali „Ven s Slovenci!“, „Smrt Slovincem!“. Nastala je velika zmešnjava in malo je manjkalo, da ni prišlo do boja. Policija je zaprla pet Slovencev in štiri Lahe. Razburjenost med rodoljubnimi Slovenci je velika in če vlada ne bo naredila konec laškim izzivanjem in postala tudi Slovincem pravična, bi se lahko primerile še hujše reči.

(Obrotno-nadaljevalna šola v Gorici) je zagotovljena. Te dni se odpre pripravljalni tečaj. V Ljubljani še sedaj nimamo take šole, a krivi smo tega sami.

(Slovenska občina v nemškutarskih pesteh.) Narodna občina Tolsti Vrh na Koroškem je delala našim nasprotnikom veliko preglavico. Ker je drugače niso mogli zadeti, so jo zdrobili. Izločili so iz nje vas Kotlje in še neke druge vasi in cesar je to postavilo potrdil.

(Slovensko delovanje na Koroškem.) Vsa čast slovenski stranki na Koroškem, ki deluje tako marljivo in neumorno, da so se je nje mogočni in oholi nasprotniki res zbal. Te dni je zborovalo katoliško-politično in

gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem v Stebnju, v nedeljo pa bode zborovalo v Kotmari vasi. Tako se budi narodna zavednost, tako se vzgaja prebivalstvo in vnema za pošteno slovansko stvar ter opozarja na svojo gospodarsko korist. Uspeli teh zborovanj se pokažejo pri prihodnjih občinskih volitvah na Koroškem. Upamo, da bodo lepi!

(Slovenska ljudska šola v Gorici.) Kakor znano, je goriški deželni šolski svet zaukazal mestni občini goriški, da mora za slovenske otroke napraviti slovensko ljudsko šolo. Mestna občina se je zoper ta ukaz pritožila na ministerstvo, ki pa je pritožbo odbilo. Lahki pa še nečejo odnehati, ampak so se pritožili zoper ministersko razsodbo na upravno sodišče. Pomagalo jim to ne bo nič. Slovenska zaliteva je tako podprta, da mora zmagati. S tem bode društvu „Slogi“ v Gorici, ki z velikanskimi žrtvami vzdržuje slovenske šole v Gorici, odvzeto veliko breme.

(Nov slovenski list) V Ljubljani začel je izhajati ta mesec nov list „Glasnik“ po dvakrat na mesec, kot glasilo krščanskih delavcev in obrtnikov. List ni, da bi ga priporočali.

Razne vesti.

(Ljubezen — bolezen.) V neki gostilni v Grinjanu pri Trstu sta se te dni ustavila neki gospod 32letni Julij Melcer in 28letna Pavlina Šuman. Melcer je prihajal večkrat v Trst, po opravkih, kakor je bilo soditi. V petek zjutraj je naznanil Melcer hišini, da se je njegova tovaršica otrovala. Našli so jo res mrtvo v sobi in hud duh je polnil sobo. Sodna komisija je prišla na lice mesta in zaslišala Melcerja. Izpovedal je, da je z mrtvo, že štiri leta od nje moža ločeno, Šuman živel skupaj ves ta čas. Zaradi neugodnih razmer sta sklenila skupaj umreti. Že ponoči sta se hotela obesiti, kar pa se jima ni posrečilo. Šuman je potem izpila pripravljene strup, on pa da ni imel poguma umreti. V sobi se je našla hranilniška knjižica na 500 mark, na katere zadnji strani so bile napisane nekatere določbe dvojice gledé pogreba, in plačila gostilniških stroškov. Mej zaslišavanjem je Melcer neprenehoma jokal in ni obrnil očesa od mrtve. Dokler se ne razjasni ta slučaj, ostane Melcer v zaporu v Trstu, kamor sta ga odvedla dva orožnika. — Druga poročila pravijo, da je Pavlina Šuman iz Ljubljane in da jo je Melcer umoril.

(Ujeta tatinska družba.) Mestna policija Ljubljanska prišla je te dni na sled nevarni tatinski družbi, katera je imela veliko zalogo na Glincah (poleg Bobenčka) pri Ljubljani pri 70 let stari Katarini Kušar. Pred tremi tedni bilo je krojaču Rusu z Bleda ukradeno raznega krojaškega blaga v vrednosti nad 80 gld. Po daljšem zasledovanju poizvedela je Ljubljanska policija, da se to blago nahaja pri omenjeni Katarini Kušar na Glincah, kjer se je v navzočnosti preiskovalnega sodnika po žandarmeriji in mestni policiji izvršila hišna preiskava, ki je imela nepričakovani uspeh: našlo se je ne samo krojaču Rusu ukradeno blago, ampak tudi tolika množina drugega brez dvojbe ukradenega blaga, da so ga naložili pet velikih vozov ter ga prepeljali k deželnemu sodišču. Mej ukra-

denimi stvarmi nahaja se najraznovrstnejša obleka, jeden mašni plašč, srebrne žlice, svetilniki, nagrobni venci s trakovi itd., tatovi ukradli so vse, kar jim je prišlo pod rok. Našlo se je tudi čez petdeset zastavnih listov kranjske hranilnice, kjer so tatovi zalagali razne reči, večina založenih rečij je že zapala. Da toliko tatvin ni mogla izvršiti jedna oseba, je umevno, vsekako je morala imeti tu svoje skladišče velika tatinska družba, dobro vedoč, da je tam mnogo varnejša, nego li v mestu. Dobro bi storili vsi oni, ki so bili v poslednjih letih okradeni, da si ogledajo ukradeno blago, ker se bode lahko še marsikaj dobilo nazaj. Katarino Kušar, pri kateri so se skladatale ukradene reči, so takoj zaprli, poleg nje pa še deset drugih oseb, o katerih je opravičen sum, da so sodelovale pri teh tatvinah. Preiskava se nadaljuje ter je pričakovati še nadaljnih odkritij.

(Za rešitev življenja) je dovolila deželna vlada nastopne talije po 26 gld. 25 kr.: Janezu Skubicu iz Lukovce, ki je rešil dne 16. avgusta iz ognja 5letnega otroka; Tomažu Krivicu iz Ljubljane, ki je rešil iz Ljubljanske rezervista Kuharja dne 8. oktobra; pleskarskemu učencu Francu Jami, ki je isti dan rešil iz vode 4letnega otroka v Ljubljani.

(Trtno uš) so zasledili v občinah Kag, Žerovince in Mestni Vrh v pujskem okraju. Prepovedano je torej iz teh občin izvažati trte in rastline ali dele rastlin, v katerih bi utegnili biti trtna uš. Prestopek te prepovedi se kaznuje z globo do 300 gld. ali z zaporom do 2 mesecev.

(V kleti utonila) je v Radgoni 18letna hči Leopo da Lamprehta. Šla je v klet, kjer je hišni studenec. Ko je hotela zajeti vodo, padla je s škafof v vodnjak in utonila.

(Čudna smrt.) V Mariborskem parnem mlinu „Styria“ je ponesrečil 19letni delavec Alojzij Osnic iz ljutomerskega okraja in našel čudno smrt. Delal je v tretjem nadstropji, kjer se mu je bržkone spodrsnilo na gladkih tleh in je padel v rov, kamor se siplje moka. Ko so ga

pogrešali pri kosilu in ga tudi popoldne ni bilo na d lo, začeli so ga iskati. Našli so ga res v rovu, kjer se je zadušil v moki.

(Uboj.) V gornji Kanomlji v logaškem okraju je hotel delavec France Mrak siloma udreti v hišo posestnika Janeza Revna. Poslednji je udaril Mraka s krampom tako silno po glavi, da je isti umrl kmalu potem.

(Strašen poskus samomora.) Kovinski delavec Karol Avguštin je v neki tovarni na Dunaji skočil v veliko kolo, da bi ga strlo. K sreči je obvisel na nekem držaji in se je le težko poškodoval.

(Izneverjenje v Budimpešti.) Pri finančnem ravnateljstvu v Budimpešti vrše se zadnji čas obširne preiskave. Tako se je pojasnilo, da je neki diurnist s ponarejeno nakaznico dobil 19 000 gld. iz ravnateljske blagajnice in pobegnil v Ameriko. Pri užitnarinski blagajnici so tudi veliki neredi in je zamotanih cela vrsta nižjih uradnikov. Govori se pa, da je še neki zanimivejši slučaj, ki pa še le pride v javnost in se tiče višjih uradnikov.

(Krvav upor.) V Hustu, v Zemlinski županiji na Ogerskem, so se kmetje uprli proti odredbi oblastva, da se za kužnimi boleznimi umrli pokopujejo na posebnem pokopališču. Ko bi se imel pokopati prvi mrtvec, so kmetje to zabranili, orožnike, ki so prihiteli mir delat, pa so napadli s kamenjem. Orožniki so dvakrat ustrelili mej tolpo napadalcev in je bilo 20 kmetov teško ranjenih, 4 pa so obležali mrtvi.

(Goreča nevesta.) Nenavadna nesreča se je te dni pripetila pri poroki v katoliški cerkvi v Kotbusu na Pruskem. Nevesti, ki je klečala pred oltarjem, držeč v jedni roki šopek, v drugi pa gorečo svečo, se je vnela tančica in na mah je bila vsa v plamenu. Duhovnik je prenehal z obredom in pomagal gasiti obleko goreče neveste. Navzlic hitri pomoči je bila nevesta hudo poškodovana.

(Lestvica ljubezni.) Neki angleški list prinaša nastopni pregled tega, kar človek najbolj ljubi v raznih dobah življenja. Z jednim letom svojo doživijo, s 5. leti svojo mamico, z 10. leti šole proste dneve, s 16. leti svobodo, z 20. leti svojo ljubimko, s 30. leti svojo soprogo, s 40. leti svoje otroke, s 60. leti svoj pokoj — v vsaki starosti pa samega sebe.

(Medved v spovednici.) Čudnega namestnika je našel severo-amerikanski misijonar pater Andreis v svoji spo-

vednici. Ko je namreč hotel vstopiti vanjo, videl je, da se je v njej utaboril kosmat medved, ki ga je pozdravil z glasnim grenčanjem.

(Mišica — namesto soli.) V vasi Pontilani pri Milanu je 19 ljudi umrlo in devetdeset nevarno zbolelo, ker so jeli zastrupljene klobase. Trgovec s soljo je tamšnemu mesarju po zmotnjavi prodal mišice namestu soli in mesar je ž njo klobase osolil.

(Svojo mater je ustrelil.) V Cataniji je po vsej Italiji cenjeni odvetnik Leonardi ustrelil svojo mater. Na vrtu mu je bilo mnogo sadja pokradenega. Nekega dne zopet opazi nekega na drevesu na vrtu. Hitro ustrelil, a ustrelil je lastno mater obirajočo sadje.

(Poskušen umor otrok in samomor.) V Platišku pri Kraljevem Gradcu je živel Peša, delavec v bližnji sladorni tovarni, z ženo in štirimi otroki nikakor ne v obilnosti. Služil je 6 gld. na teden. Pri tem se sevéla ni mogel nič prihraniti. Te dni so mu pa še službo odpovedali. Sklenil je zatorej usmrtiti sebe in otroke. Ko je žena šla od doma, je šel v gostilno, kupil 3 litre pive in četrt litra ruma in otroke upijanil. Potem je pa k peči položil pernice in ukazal otrokom, naj gredo spat. Otroci so hitro pospali. On je pa sedaj zamašil cev za dim in nametal premoga v peč, potem se pa ulegel k svojim otrokom. Kmalu je po vsej sobi nastal ogljikov okis, ki je prihajal iz peči od tlečega premoga in vsi so postali nezavestni. Le še malo časa, pa bi bili vsi mrtvi. V tem je pa žena prišla domov. Ko so bila vrata zaprta, je pogledala skozi okno v sobo in takoj spoznala, kako je vse. Poklicala je ljudi. Vlomili so vrata. Došli zdravnik je vse še spravil k zavesti. Peša je priznal, da je hotel umoriti svoje štiri otroke, katerih najstarejši ima šest let, in samega sebe, ker jih nima s čim živeti. Njega so odpeljali v zapor v Kraljevi Gradec, kjer so ga pa oddali v bolnico, ker je nevarno bolan.

(Copernica na gromadi.) Strašen dogodek pripetil se je v vasi Biuna na Laškem. Dva dečka našli so mrtva, ker sta se najela nekih strupenih jagod. Praznovni ljudje obdolžili so neko beračico, da jih je začarala. Hitro so naložili grmado in zažgali. Župnik in občinski tajnik sta le z težavo zabranila, da ženske niso sežgali. Izvlekla sta jo iz grmade. Hudo opečeno prenesli so v bolnico.

Poučne stvari.

Nekaj o kraji vina pri prevažanju po železnicah in po morji.

Od vseh strani se čujejo pritožbe o pogostih krajih pri vinskih pošiljkih po železnici in po morji. Odčepujejo se vinske posode in, kjer ne gre drugače, se tudi navrtavajo in iztoči se iz njih večkrat prav mnogo vina. Pošiljalec, oziroma prejemnik, ima popolno pravico zahtevati od železniških uprav ali drugih prevoznih podjetij, da mu izročijo pošiljatev nepoškodovano, in bi bila torej njih dolžnost, paziti na to, da se preprečijo taki nedostatk. Ker pa železniške uprave in druga prevozna podjetja tega v polni meri ne storé, skrbita naj pošiljalec in prejemnik sama, da se obvarujeta škode.

Navadno pošlje prejemnik takoj, ko se mu vroči naznanilo, da mu je vino po železnici došlo, pónje ter se šele doma prepriča, je li pošiljatev popolnoma v redu ali ne. Ako zapazi, da kaj manjka, naznani to pošiljalcu ter mu ob enem zaračuna. Tako ravnanje pa ni pravilno.

Po postavnih določilih se železnici za prevoz oddano blago vozi na prejemnikov račun. Zaradi tega je tudi prejemnik dolžan paziti na to, da mu železniška uprava izroči blago v istem stanu, v katerem mu ga je odposlal pošiljalec, kajti vsaka železnica ali pa drugo prevozno podjetje mora jamčiti, da bode v prevoz prevzeto blago došlo prejemniku v istem stanu, v katerem ga je oddal pošiljalec. Ali je vino došlo v pravem redu, ali se ga ni po poti kaj iztočilo ali ukradlo i. t. d., prepričati se je treba vselej na dotični železniški postaji, predno se prevzame od prevoznega podjetja, kajti, kakor hitro se prevzame, neha tudi odgovornost dotičnega prevoznega podjetja, škodo pa mora trpeti pošiljalec ali pa prejemnik.

Ako bi se povsod tako strogo postopalo in bi prevozna povzeta večkrat morala povrniti škodo, ki se napravi s kraja, doseglo bi se najbrž v kratkem času, da bi železniške uprave in druga prevozna podjetja bolj strogo pazile na to, da bi se v okom prišlo taki nesramnim krajem.

Po čem se spoznajo stare gosi in race.

Stare gosi imajo drapave doge, močne peroti, debele, močne in neupogljive kljune, trda peresa in trdo kožo. Mlajše gosi imajo mehko kožo pod perutmi in na perutnih koncih. Po istih znamenjih se razločujejo tudi stare race od mladih, le to posebnost imajo mlade race, da imajo v primeri z velikostjo glave daljši kljun nego stare.

Tržne cene v Ljubljani

dne 17. novembra t. l.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	6	50	Špeh povojen, kgr.	—	64
Rež,	5	10	Surovo maslo, "	—	70
Ječmen,	5	20	Jajce, jedno	—	03
Oves,	5	50	Mleko, liter	—	10
Ajda,	7	—	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso,	5	50	Telečje	—	64
Koruza,	7	—	Svinjsko	—	60
Krompir,	2	42	Koštrunovo	—	36
Leča,	11	—	Pišanec	—	40
Grah,	11	—	Golob	—	15
Fižol,	9	—	Seno, 100 kilo	—	196
Maslo, kgr.	—	92	Slama,	—	170
Mast,	—	66	Drva trda, 4 metr.	—	7
Špeh frišen	—	56	" mehka, 4 "	—	5

Loterijske srečke.

Dunaj, dne 3. novembra: 2, 49, 24, 67, 52.
 Gradec, dne 3. novembra: 64, 22, 35, 85, 30.
 Trst, dne 10. novembra: 59, 4, 17, 70, 20.
 Linc, dne 10. novembra: 3, 90, 34, 72, 25.
 Praga, dne 14. novembra: 8, 22, 16, 32, 58.
 Brno, dne 7. novembra: 19, 36, 90, 81, 53.

18-10 VSI STROJI ZA POLJEDELSTVO!

po najnižjih cenah pod najvrednejšimi pogoji pošilja pod jamstvom in na poskušnja.

IG. HELLER, DUNAJ
 2/2 Pratorstrasse Nr. 49.
 Bogato ilustrovani 192 strani obsežni cenik v slovenskem in nemškem jeziku na sahtovanje takoj nastoj.
 Preprodajalci se iščejo.

Neobhodno potrebna za vsako gospodinjstvo je

Kathreiner-jeva Kneipp-ova sladna kava

z ukusom bobove kave.

Ta kava ima zase nedoseženo prednost, da se zamore odreči kvarnemu uživanju nemešane ali z surrogati mešane bobove kave in da je moč prirediti mnogo **sladnejšo**, poleg tega **zdravejšo** in **tečnejšo** kavo. — **Nprekošana kot primesek k navadni bobovi kavi.** (38-24)

Priporoča se zlasti za gospé otroke in bolnike.

Osobito se je čuvati slabih posnemovanj.

Dobiva se povsod

1/2 kile po 25 kr.

Sel. Kneipp

Agentura se ponuja. Predmet se dá prav lahko razpečati. Velik zaslužek. Eventuelno stalna plača. Se tudi lahko opravlja kot postranski posel. — Ponudbe pod „Artikel“ upravnistvu „Rodoljuba“.

(31-1)

Za zimsko-hlevno-krmljenje!

Stroje za pridelovanje krme, Rezalce krme in rezanice, Rezalce repe in krompirja, Mline za debelo moko in za zmlinčenje, Stroje za parjenje živinske klaje, Premične štedilne kotlovne peči za živinsko klajo i. t. d.

dalje: Stroje za luščenje koruznih storžev, Čistilnice za žito, — Trieure-stroje za sortiranje, Stiskalnice za seno in slamo, ki se z roko gonijo, premične in nepremične, proizvajajo v najizbornejši, priznani dobri konstrukciji.

PH. MAYFARTH & CO.

Ces. in kralj. izključlj. privil. tovarne kmetijskih strojev, železolivnica in parne fužine. Dunaj, II., Tabornstrasse št. 76. Katalogi brezplačno. — Zastopniki in preprodajalci se iščejo.

Založba tovarne pri

Franju Detter-ju

V LJUBLJANI

Stari trg št. 1.

Tu se dobivajo najbolji različni kmetijski in drugi stroji, posebno izvrstni

slamarezni stroji vsake vrste.

Dalje se dobivajo tudi klinje (noži) za različne slamoreznice iz finega angleškega jekla, kakor tudi vsakovrstni deli strojev.

Za stroje se jamči.

V vsakej fari in krajni občini postavlja se razumna spoštovana in denarno zanesljiva oseba kot

zaupni mož

z dobrim postranskim zaslužkom. — Pismo naj se pozveduje pod „201.191“, Gradec, poste restante. (5—19)

Peregrin Kajzelj

Stari trg št. 13 (3—20)

priporočam slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini svojo bogato zalogo

lestencev, oljnatih podob, zrcal,

kakor tudi vse v njegovo stroko spadajoče predmete na pr. stekleno, porcelanasto belo in rujavo prsteno blago, raznovrstne svetilnice viseče in stoječe,

Hermanove bliskovne svetilnice in prave kroglaste cilindre „Patent Marian“, katere imam samo jaz v zalogi za Kranjsko.

Prevezem tudi vsa steklarska dela pri stavbah ter jamčim za solidno in točno postrežbo.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni ako se naroča po pošti.

Ubald pl. Trnkóczy

lekar zraven rotovža v Ljubljani

priporoča:

☛ Za želodec: ☛

Marijinoeljske kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld. 3 tuct. 4 gld. 80 kr.

Odvajalne ali čistilne kroglijice čistijo želodec pri zabasanji, skazenem želodci. — Škatulja 21 kr., jeden zavojček s 6 škatuljami velja 1 gld. 5 kr.

☛ Za prsa: ☛

Planinski zeliščni ali prsni sirop za odraslene in otroke; raztvorja sliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlj. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

☛ Za trganje: ☛

Protinski cvet (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Vsa ta našeta in vsa druga zdravilna sredstva se dobivajo v

lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja

v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo.

(14—13)

in
Visitnice
 priporoča
kuverte s firmo
„Narodna Tiskarna“

Odlikovan v Trstu 1832. Srebrna svetinja.

Tovarna peči in glinastih izdelkov

Avgust Drelso

Ljubljana (Kranjsko).

Vsakovrstne peči po najnovejši konstrukciji, bele in barvane od najboljšega blaga, elegantne in cene.

Cevi za dimnike natik z vetrovim ravnalcem. (2—21)

Okraski pri stavbah, nakit pri cerkvenih stropih in okrajkih, neprežigljava opeka in vse v glinarsko obrt spadajoče stvari.